

Jegyzőkönyvi szemelvények

Március 28. Választmány és Alkotmányozó Bizottság

ÉSZB-k működésével kapcsolatos alkotmánybíróági döntés

Dobó János építész referált az ügyről. Elmondta, hogy szakmai körökben élénk visszhangot és felháborodást váltott ki az eset. Az ügynek nagyon aktuális kamarai vonatkozásai vannak. Korábban – amikor a döntést kiváltó bejelentés megtörtént, és az ügyet elindították – a MÉSZ-ÉK-től is kértek véleményt, de ebből akkor nem lehetett következtetni az ügy jelenlegi kimenetelére. Véleménye szerint a történetekre mindenképpen reflektálni kell. Mivel jelenleg nincs pénz az önkormányzatoknak, nem hajlandók szakértőket alkalmazni, bárkit megbíznak a tervbírálat és az engedélyezéssel. Javasolta, hogy a Kamara tegyen lépéseket, alkotmánybíróági döntésre van szükség új értelmezésben. Egyébként az Alkotmánybíróóság a végzésében „hatóság”-nak nevezte a szervezetünket, ennek értelmében jogunk van a kérdésbe beleszólni. (Az Alkotmánybíróóság és a MÉSZ-ÉK levélváltását NAPRÓL-NAPRA rovatunkban közöljük. A szerk.)

A Választmány felkérte *Dobó János* építész, hogy az ÉSZB-ekkel, kapcsolatos kamarai teendőkre szíveskedjék javaslatot tenni.

Gráz-i Építészeti Napok (1991. november)

Dr. Molnár Jenő építész Ausztriából levélben közölte, hogy ez év novemberében Grázban Építészeti Napokat rendeznek. Az eseményre 50–100 magyar építész kiutazását, ill. részvételét teszik lehetővé, kiállítás egyidejű bemutatásával. A magyar építészeti anyag koncepciójával kapcsolatosan javaslatot terjesztettek elő. Ezek megvitatása céljából Molnár úr április 4–5-én Budapesten személyes megbeszélést kíván folytatni.

A Választmány felkérte dr. Müller Ferenc elnököt, hogy dr. Molnár Jenő úrral fenti időpontban személyesen találkozzon, és ott tisztázzák a rendezvényvel kapcsolatos kérdéseket.

Fővárosi Önkormányzat Tervtanácsba építészek jelölése

Eltér István főosztályvezető levélben kérte 12 fő építész kijelölését az újonnan felállítandó tervtanácsba, ahol városrendezési témákkal foglalkoznak. A delegáltak rotációs alapon váltanak egymást.

A Választmány Kaszab Ákos építészre kérte fel, hogy Vonnák Jánossal közösen tegyenek javaslatot a delegálandó személyekre vonatkozóan.

Alkotmányozással kapcsolatos ügyek

Dr. Müller Ferenc elnök rövid úton másolatban átadta Ila Horváth László és Bede István beadványát Kaszab Ákos építésznek, és közölte, hogy a Haas és Szigeti Könyvkiadó kamarával kapcsolatos anyaga a Titkárságon eredetiben tekinthető meg, mert sokszorosítása nem megoldható.

Új hatósági tervbírálati, jóváhagyási, működési mechanizmussal kapcsolatos kérdések

Dr. Finta József felvetette, hogy jelenleg a hatósági jóváhagyási, működési mechanizmus nem működik. Ez egy olyan állapot, ahol mindenképpen elhanyagolhatatlan a tervezés, mert jogilag semmi sem tisztázott. Az önkormányzatok sem tudják, hogy mit kell tenni az engedélyezési fázisban. Jelenleg az engedélyezési tervre három hónapig nincs válasz. Nincs jogállapot, az ún. 30 nap. Nem működik a zsűrizés rendszere. A terv jóváhagyásánál a minőség védelmében semmi lehetőség nincs. Külföldön a hatóság véleménye szent. Ezekben a kérdésekben fővárosi szinten dönteni kell. Jelenleg a tervező teljesen ki van szolgáltatva az önkormányzat szemben. Azonnal fel kell venni a kapcsolatot a Minisztérium és a Fővárosi Önkormányzat vezetőivel.

Hozzászóltak: Ertsey Attila, Vonnák János, dr. Vámosy Ferenc, Gyüre Zsolt, Kaszab Ákos.

A Választmány hosszas és alapos vita után úgy döntött, hogy a jelenlegi elfogadhatatlan helyzet megváltoztatása részben az ágazatot, részben a Belügyminisztériumot és az önkormányzatokat érinti. A Kamara és Szövetségnek az a célja, hogy jogát fenntartva beleszóljon az építési törvénybe. A sürgős tényfeltáró elemzés elkészítésére a Választmány felkérte Finta József, Kaszab Ákos, Noll Tamás és Vonnák János építészeket, hogy a megbeszélés szempontok szerint két héten belül szíveskedjék javaslatot elkészíteni, melynek birtokában az Elnök eljár Pataky Szabolcs h. államtitkárnál és Demszky Gábor főpolgármesternél. A Kamara és Szövetség felajánlja segítségét, és kéri, hogy a tervezendő intézkedések előtt kérjék ki a szervezet véleményét minden szakmát érintő kérdésben, hogy ne keresztekék a Kamara javaslatait.

Kamara tevékenysége és teendői

Kaszab Ákos az Alkotmányozó Bizottság részéről kifejtette véleményét a kamarai teendővel kapcsolatban. A főbb teendők sorában megemlítette a további alkotmányozási teendőket, mely kiegészül a Kamara szervezési feladatával, ezt az Alkotmányozó Bizottság végzi. A Kamara szervezésének véleménye szerint a májusi közgyűlésig össze kell állni. Ma már nem

lehetséges eddig az időpontig az összes szabály kidolgozása, de nagy részét az Alkotmányozó Bizottság elkészíti. Az ideiglenes állapot júliusig fog tartani. A közgyűlést – véleménye szerint – június közepére hívják össze.

További három feladatként a tagfelvételt, a területi gyűlések megszervezését, valamint a kamarai közgyűlés megszervezését és megtartását jelölte meg.

Javasolta, hogy a feladatok egyeztetése és megosztása céljából az Alkotmányozó Bizottság és a Választmány kölcsönösen képviseltesse magát egymás ülésein.

Az alapszabály véglegesítése két részre, szövetségi és kamarai részre oszlik. Finta József és Lázár Antal az alapszabály hibáinak javításával, kiegészítésekkel és javaslatokkal május végéig elkészül. Második fontos feladat a szabályzatok elkészítése. Az ügyrend elkészült, április 1-jén tárgyalják. Kampis Miklós vállalja ezt a feladatot. Mindig csütörtökön reggel 9.00 órákor kezdődik az Alkotmányozó Bizottság munkája.

A napi teendővel kapcsolatban meg kell említeni, hogy sok esetben egymás munkáját sem ismerik, ezért szükség lenne az információs hálózatra. Szükség van Kamarai Közlönyre, amely a jegyzőkönyv határozataiból készülne. A Közlönyt egy héten belül be kell indítani, xerox minőségű papíron.

A Választmány és az Alkotmányozó Bizottság közösen úgy döntött, hogy a Parlament által megszavazott és befolyt támogatás, ill. a kamarai belépések következtében befolyt összegek az egyszámú elkülönítés nélkül kerüljenek az átalakult szervezet részére felhasználásra.

Az Elnök a Választmány által jóváhagyandó költségvetés-tervezetet április 18-ig elkészíti.

Április 4. Választmány*Külföldi állampolgárok tervezési jogosultsága*

A Magyar Közlönyben megjelent az 50/1991. (III. 27.) sz. Kormányrendelet, melyben közzéteszik, hogy az építéstervezési jogosultságról szóló rendelet módosítása alapján külföldi állampolgár – nemzetközi egyezmény vagy viszonyosság alapján – jogosult magyarországi építéstervezési tevékenységre.

Hosszas és alapos vita után a Választmány úgy határozott, hogy az Elnök részvételével felkér egy bizottságot, melynek tagjai: Bodonyi Csaba, dr. Böhönyey János, dr. Finta József és Makovecz Imre építészek. E bizottság

1. eljár a fenti rendelettel kapcsolatban Keresztes K. Sándor tárcavezető miniszternél, és e megbeszélés eredményétől függetlenül;
2. megpróbál kihallgatási időpontot kérni a rendeletet aláíró Miniszterelnöktől;
3. információkerésként levelet intéz Pataky Szabolcs h. államtitkárhoz, és ennek, valamint a tárcavezető minisztertől kérendő információ eredménye alapján –, amennyiben azt szükségesnek ítéli – a kamarai tagság nevében beadvánnyal fordul az Alkotmánybíróasághoz a hivatkozott rendeletben foglaltak ellen;
4. a Népszabadság főszerkesztőjének levelet ír, hogy a lap korábbi számában a kormányülésről adott tájékoztatásban pontatlanul idézték a szóban forgó kormányrendeletet, és ennek kiigazítását kéri azonos helyen. A pontos szöveg azt tartalmazza, hogy a külföldi állampolgárok magyarországi építéstervezési tevékenysége csak nemzetközi egyezmény megléte vagy viszonyosság teljesülése esetén lehetséges.

Tagozatvezetők kijelölése

Már a korábbi ülésen is téma volt, hogy a kamarai tagozatok vezetőit – akik tanácskozási joggal részt vesznek az üléseken – szükséges kijelölni.

Az Elnök a következő ülésen előterjeszt egy javaslatot a togozatvezetők személyére vonatkozóan. Az Elnök az Alkotmányozó Bizottsággal konzultáljon a togozatvezetői funkció tételes hatásköréről és működési rendjéről.

Nemzetközi szakmagyakorlási Tanácskozásra meghívó

Az Ír Építészek Szövetségének elnöke, Brian O'Connel úr levélben tájékoztatta szervezetünket, hogy az Európai Építészek Végrehajtó Tanácsa megbízásából – a közép-európai országokkal folytatandó konzultáció céljából – Dublinban 1991. április 27-én munkacsoport tanácskozást rendeznek, melyre a magyar togozat és a román togozat elnökét hívják meg a kapcsolattartás és egyéb szakmagyakorlási kérdések megvitatása céljából.

A Választmány dr. Müller Ferenc elnök kiutazását tartja célszerűnek azzal, hogy az Elnök vigye magával a Kamara és Szövetség állásfoglalását, amely összefügg a külföldi állampolgárok magyarországi szakmagyakorlásának kérdésével is.

Napirenden kívül alapszabállyal kapcsolatos kérdésekről, valamint a járulékos és a díjszabás kérdéseiről cseréltek gondolatokat a jelenlévők. Vermes Zoltán javasolta, hogy ha a vitaitott rendelet ügyében arra sor kerülne, kiket lehetne az alkotmányjogászok közül felkérni (az ÉSZB ügy határozatának ügyiratán szereplő jogászok közül).

NAPRÓL-NAPRA

Levélváltás az ÉSZB ügyben

A Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága
443/8/1990/3-III.

Magyar Építőművészek Szövetsége és Építészkamara

Bognár Emőke és Vogl Elemér indítványozók által az Építéstervezési Szakértői Bizottságok működésével kapcsolatban előterjesztett alkotmányossági panasz tárgyában megkeresi a bíróság Tisztelt Címzetted azzal, hogy szíveskedjen 15 napon belül közölni állásfoglalását abban a kérdésben, hogy

1. Mi volt az indoka az Építéstervezési Szakértői Bizottságok felállításának;

2. Tudomása szerint más értelmiségi szakmában alkalmazásra kerül-e az Építéstervezési Szakértői Bizottsághoz hasonló tanácsadó testület; ha igen, mely szakmában, milyen elnevezéssel.

Budapest, 1990. október 24-én.

Dr. Vörös Imre s.k.
alkotmánybíró

A MÉSZ-ék válasza

Dr. Vörös Imre úr
alkotmánybíró
Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága

Tisztelt Alkotmánybíró úr!

Az 1990. október 24-én kelt, de november 24-én kézhez vett levele birtokában az alábbiakat közöljük:

1.) Az Építéstervezési Szakértői Bizottságokat az építésügyi és városfejlesztési miniszter a 4/1986. (III. 20.) ÉVM számú rendeletével hozta létre.

Javasoljuk, hogy ez ügyben a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium Építészeti és Műemléki Főosztályát szíveskedjék megkeresni.

2.) Sajnos nincs tudomásunk arról, hogy az Építéstervezési Szakértői Bizottsághoz hasonló tanácsadó testületet más értelmiségi szakmában alkalmaznak-e.

Budapest, 1990. november 23.

Szívveljes üdvözlettel

Lázár Antal s. k.
főtájkár

Az 1991. évi műemléki világnapról

A műemléki világnap megtartását 1983-ban kezdeményezte az ICOMOS elnöksége, és az UNESCO még ugyanabban az évben elfogadta a javaslatot. Így a műemléki világnap megrendezésére 1984. óta kerül sor Magyarországon és a világ számos országában. Ez a nap április 18., aminek nincs valamilyen eseményhez kötődő jelentősége, hanem az ICOMOS vezetői annak idején találomra választották ezt a dátumot.

Magyarországon immár hét éve lassan hagyománnyá válik április 18-án a műemlékekről, az építészeti örökségről megemlékezni. Az a gyakorlat alakult ki, hogy az Országos Műemléki Felügyelőség és az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság egy központi rendezvényt tart, e mellett számos vidéki helyszínen emlékeznek meg helyi rendezvény keretében a világnapról és a műemlékek védelmének fontosságáról. Néhány az eddigi világnapok központi rendezvényeiből: 1987: a magyar kastélyok helyzete és problémái (Budapest); 1989: műemlékvédelem és idegenforgalom (Szentendrén); 1990: felelősség az építészeti örökségért – magyar–izraeli műemléki szeminárium – (Budapest).

Idei központi rendezvényünk – mint azt a csatolt meghívó mutatja – a műemlékvédelem aktuális kérdéseit tűzi napirendjére a ma népszerű vitaulésekhez hasonlóan. Ez alkalomból adja át Keresztes K. Sándor környezetvédelmi és településfejlesztési miniszter az idei Kós Károly díjakat, Jékely Zsolt, az ÖMF főigazgatója pedig a Dercsényi Dezső sajtóíját.

Az idei műemléki világnap jelentőségét növeli, hogy annak fővédnöki tisztét Göncz Árpád köztársasági elnök vállalta. Az elnök kilátásba helyezte, hogy központi rendezvényünkön meg is jelenik, hacsak ebben az aznap Budapestre látogató külföldi államfő programja nem akadályozza meg.

Az idei vidéki rendezvények közül megemlítem a salgótarjánit, ahol előadások hangzanak el Nógrád megye egyes műemlékeiről és a debrecenit, ahol műemlékek nyilvános bemutatására kerül sor.

Dr. Román András

KÜLKAPCSOLATOK

Grázi Építészeti Napok

Az ezzel kapcsolatos előzetes információt lásd az IRATTÁR rovatban (Március 28.)

Dániai tanulmányút

A Választmány 1991. március 7-i, csütörtöki ülésén úgy határozott, hogy a dániai tanulmányútra jelentkezett építészek közül a két legfiatalabb kolléga kiutazását hagyja jóvá, ezek szerint OLÁH ÉVA és VADÁSZ BENCE építészek vehetnek részt a meghirdetett tanulmányúton.

Figyelem!

A következőkben meghirdetett rendezvényekkel kapcsolatban Jánossy Györgyné, Piri ad felvilágosítást (Kamara és Szövetség Nemzetközi Kapcsolatok Csoportja, NKCS) személyesen vagy telefonon (118-2444/12 v. 14).

Bulgáriai tanulmányút

A meghívás 3 főre szól.
Időpontja: 1991. június 27. – július 7. (Beleesik az INTERARCH '91 július 2–6. között).

A résztvevőknek csak az oda-visszautazás költségét kell fedezniük.
Jelentkezési határidő: 1991. május 10.

Kubai tanulmányút

Téma: Táj és építészet (PINAR DEL RIO tartomány).
A meghívás 2 főre szól. (Nyelvismeret: spanyol v. angol.)

Időpontja: 1991. október 8–11.
A résztvevőknek csak az oda-visszautazás költségét kell fedezniük.
Jelentkezési határidő: 1991. június 15.
(A húszperces előadás szövege augusztus 30-ig elküldendő!)

Hollandiai tanulmányút

Téma: Hollandia – egy babaház? Konfrontáció a városi léptékkel.
A meghívás 2 főre szól.

Időpontja: 1991. szeptember 25. – október 4.
A résztvevőknek csak az oda-visszautazás költségét kell fedezniük.
Jelentkezési határidő: június 3.

Nemzetközi Szimpózium Szlovákiában

Téma: A szlovák építészet a húszas és harmincas években.
Helye, időpontja: Pöstyén, 1991. október 20–27.

A meghívás 2 főre szól.
A résztvevőknek csak az oda-visszautazás költségét kell fedezniük.
Jelentkezési határidő: június 15.

A szimpózium reprezentálja a szlovák építészet alig ismert fejlődését, tagadhatatlan értékeit, melyeket az ideológiailag totalitárius rendszer utolsó éveivel veszélyesen polgárinak tekintettek.

A szlovák építészek ajánlata:

- A modern építészet kezdete
- Szlovák építész-egyéniségek a két háború között
- Példák szociális lakásokra
- Ipari építészet
- Pöstyén, Trencséneply, Teplic, Szliács és a Magas Tátra architektúrája
- Példák iskolaépítésre
- Művészeti iskolák 1928–39.
- A két BATA ipari város: Swit, Batovany
- Példa a város- és kertépítésre
- A hagyományos és a modern találkozása
- A rendezők várják, hogy a résztvevők bemutassák a saját nemzeti építészetük hasonló periódusát, az előadásra 20 perc áll rendelkezésre.
- A szimpóziumhoz kiállítás és katalógus is járul.
- A teoretikus program után kirándulás: Zsolna, Brünn, Besztercebánya, Nyitra, Pozsony városokba, valamint a Magas Tátra.